

SLOVENSKI NAROD.

Kulja vsak dan sveder, izimsi nedelje in pravnike, ter valja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačnje se od štiristopenje peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frotkovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravníštvo naj s blagovoljo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Položaj primorskega učiteljstva.

Zadnji čas se čujejo pogostoma glasovi, opisujoči mizero primorskega učiteljstva. Ti glasovi pričajo, da je materialno stanje učiteljstva tako klaverno, kakor samo še v najzaostalejših kronovinah in se je kar čuditi, da je učiteljstvo doslej sploh prenašalo take razmere in moglo izhajati v taki revščini. O primorskem učitelju se lahko reče, da ima premalo, da bi mogel živeti, in preveč, da bi vsled pomankanja umrl in to označuje dovolj njegov položaj.

Materijalne razmere primorskega učiteljstva so že naravnost sramotne in je regulacija učiteljskih plač najnujnejša zadeva, katero je rešiti v Istri in na Goriškem. Ta zadeva je veliko nujnejša in tudi dosti važnejša, kakor kak poštni pečat, ker je učiteljstvo jeden prvih faktorjev v vsem narodovem življenju, sosebno pa še v življenju politično in gospodarsko prikrajšanega naroda.

Zahteve primorskih učiteljev govore same za-se in so tako utemeljene, da jim ne more nihče ničesar ugovajati. Tudi primorsko časopisje na taji, da se morajo plače urediti in da se mora učitelju zagotoviti človeškega bitja dostojna eksistenca, a vzlic temu načelnemu pripoznanju niso našle učiteljske zahteve pri tem časopisju "stih simpatij, katere zaslužijo. S samim načelnim priznanjem pa učiteljstvu ni prav nič pomagano, saj postane na posled vsak človek načel sit, kadar kruha strada in primorsko učiteljstvo — strada.

Prav ker so zahteve goriškega in istrskega učiteljstva popolnoma utemeljene, ne moreme umeti postopanje primorskega časopisja. Ton, v katerem se govori z učiteljstvom, je takšen, da spominja čitatelja nehoti na tiste ošabne kmete, ki bi še danes najraje videli, da bi bil učitelj vsemu svetu pokorni „šomašter“ in bi moral hoditi od hiše do hiše po hrano, kakor v onih „dobrih starih časih“, ki se na srečo ne vrnejo nikdar več. Jeden teh listov je na pritožbo iz učiteljskih krogov odgovoril z osebnimi napadi in zgražal se je pri tem tako, da je kar dva klicaja postavil tam, kjer je povedal, da kaplan nima nič boljšega stanovanja, kakor dotični učitelj, ki se je osmelil popisati

splošne učiteljske razmere. Še slabše je pa učiteljstvo naletelo pri drugam listu. Ta je učiteljstvu brezobzirno povedal, da še ni prišel čas za rešitev njegovih pritožb, da je sedaj druge reči reševati in da tudi denarja ni, češ, kdo bo pa plačal regulacijo učiteljskih plač.

Postopanje časopisja je mej učiteljstvom na Primorskem naredilo najslabši utis, kar nam kažejo različne pritožbe, ki so nam došle. Učiteljstvo je užaljeno in po pravici, ker je smelo za svojo potrpežljivost, za svoje požrtvovalno in uspešno delovanje pričakovati vsaj v krogih inteligence boljšega priznanja.

Učitelj je za narodovo prosveto prav tako važen faktor, kakor duhovnik, če ne še važnejši, in učiteljske razmere na Primorskem so sila slabe, naj v kakem kraju tudi kak kaplan nima nič boljšega stanovanja kakor učitelj. Regulacija je nujno potrebna in spada mej najvažnejše zadeve, katere je na Primorskem rešiti, mej tiste, katerih nikakor ni odkladati, a ob sebi je umevno, da jo bo plačal davkoplačevalec, saj učitelj davkoplačevalec največ koristi. Če je kranjski davkoplačevalec, ki se tudi ne valja v izobilju, zmogel troške za regulacijo učiteljskih plač, jih zmore tudi primorski.

Od nekdanj je bila naša zahteva, da mora biti učitelj naš, ves naš, da z veseljem izpolnjuje svoj težavni, a velevažni poklic. Učitelj je jeden poglavitnih stebrov v naši narodni organizaciji, v njegovih rokah je več ali manj usoda prihodnje generacije, a kako naj izpolnjuje svojo nalogo, ako nima za življenje niti najpotrebnejšega, ako mora živeti, kakor kak pisar in čisto še slabše?

Regulacija učiteljskih plač ni nobena milost, kakor menda meni primorsko časopisje; učiteljstvu ni treba zanjo beračiti, ker ima pravico zahtevati, naj se njegovo težko in pošteno delo tudi pošteno plača, in primorsko učiteljstvo sme regulacijo plač toliko bolj zahtevati, ker mu nihče ne more odrekati priznanja, da svoj poklic z unemo, vestno in točno izvršuje.

Kranjska dežela je napela vse sile, da je svojemu učiteljstvu zagotovila dostojno eksistenco. V očigled temu je nemogoče, da bi druge sosedne kronovine zaostale in so primorski poslanci vezani, da

se za učiteljstvo zavzemó. Pričakujemo, da to brez odlašanja storé in to v interesu učiteljstva, v interesu šolstva in v interesu vsega prebivalstva. Preziranje opravičene zahteve primorskih učiteljev bi moglo imeti najžalostnejših posledic, ne samo za šolstvo na Primorskem, ker bi učitelji trumoma bežali iz dežele in bi zmanjkalo naraščaja, ampak tudi za vso našo narodno stvar in radi tega upamo, da ne apelujemo zastoj na poslance, ampak da bodo ti nemudoma storili vse, kar treba, da se ugodno dožene to prevažno, če ne najvažnejše primorsko vprašanje.

V Ljubljani, 4. novembra.

Ministerske obtožbe. Danes se začno v parlamentu razpravljati ministerske obtožnice, katere so že davno predložile opozicijske stranke, ki so se pa vsled predloga Schwegla odložile za nagodbeno debato. Obtožnice obsegajo vsa ministertva od Badenija do Thuna ter se opirajo zlasti na sledeče grehe: Badenij je trosil davčni denar za liste à la „Reichswehr“, upeljala se je poraba § 14. in proglasilo se je v Galiciji izjemno stanje. Vse obtožnice bodo seveda ovržene, saj se ne navdušujejo za nje niti nacionalci. Sprevidijo pač, da nimajo sedaj mej prvimi in drugim jčitanjem nagodbenih predlog nobene vrednosti.

Obstrukcija oživljena. Glasilo štajerskih radikalcev, „Grazer Tagblatt“, naznanja, da se obstrukcija v avstrijskem državnem rboru v kratkem, ponovi. Piše namreč: V trenutku, ko izgine vsaka nada do pravočasne rešitve nagodbe v ogerskem parlamentu, se predloži gotovo predloga nagodbenega provizorija. Tega provizorija se bodo nemški poslanci na Dunaji branili s skrajno obstrukcijo, ako naj pridobe pri prijatelju in pri sovražniku zopet spoštovanje; nastopili bodo zopet pot, na katere konci leži odprava jezikovnih naredb. Provizorij bo naš Rhodus, in kdor ne zna skakati, bo padel.

Princ Jurij Grški postane torej vender le že v kratkem princ-guverner na Kreti. Kralj Jurij je baje že pritrdil, da se imenuje njegov sin upraviteljem Krete ter se je njegovo pismo izročilo ob jednem s poslanico 4 velevlastij, ki to kandidaturu soglasno predlagajo. Ako se bo sultan udal, pojde

LISTEK.

Dober človek.

(Episal Josip Golob.)
(Konec.)

„Čudna smrt! Bržčas je nalezel kako kužno bolezen, da ga je umorila kar na lepem!“

„Oh, kaj vem! Ko je bil mrtev, ga nisem mogla gledati več. Preveč me je bilo groza. Sicer pa so prišli ter ga odpeljali, da še sama nisem vedela kdaj!“

„Kolika surovost! Pa vsaj veste kje so ga pokopali?“

„Ne, ne vem. Tudi se ne brigam. Pred seboj ga vidim vedno le zdravega, veselega, poskočnega, sliko mrtveca pa siloma odstranjam iz svojega srca. Oh, prosim Vas, kam pa pridem! Tri dni že plakam in vse noči ne spim... sama moram poginiti, če pojde tako dalje. In zato si moram dobiti novo razvedrilo! In vi, g. urednik, mi pomorete, kaj ne?“

„Oh, z veseljem, mi ostljiva! S čim vam morem ustredi?“

„Prosim vas, da mi napišete za svoj list inserat.“

Inserat! Torej išče že četrti dan po njegovi smrti z inseratom zopet novega moža! To je ostudno, nezaslišano! Še vsa v solzah je in zavita v črno žalno obleko... pa že misli na novo zvezo! Te ženske, te ženske! Sama frivolnost in cinizem jih je... brez srca so in njihov jok in stok je gola komedija. —

Nepopisno, v dnu svoje duše sem bil ogorčen nad njenim vedenjem in rad bi ji bil na polna usta povedal, da se mi gabi, ter da jo zaničujem. A tega nisem mogel storiti! Prosim vas, dober človek sem, in jaz bi naj dejal lepi, mladi, zapeljivi dami v lice kaj takega? — Ne, to je bilo meni nemogoče! In jako dvomim, da bi bilo mogoče vam, ki znate biti toli lepo „moralno ogorčeni“ in ki vam ne manjka nikdar o pravem času besed, da izrazite z vso energijo svoj gnjev in stud nad strahovito popačenostjo sveta! Prepričan sem, da bi se pred njo, lepo žensko ogljenih očij in polnih form, razpuhtela ali potuhnila tudi vaša filisterska ogorčenost in ubrali bi svoj licemerski obraz v prav tako uslužne gube kakor jaz, ko mi je dejala:

„Dà, inserat hočem, tak, ki mora imeti uspeh in ki bo stiliziran tako vabljivo ter tiskan tako bičiče, da dobim ponudb z vseh strani. Kajti izpre-

videti morate sami, da brez njega ne morem ostati! Navadila sem se bila nanj tako, da mi je obupati brez njega, zato pa moram dobiti namestnika nemudoma!“

Oh, kako se ji pa mudi! Jedva so minoli trije dnevi in že bi spet rada klicala: „Pridi, ljubček, — srček, pridi se vendar gret!“ — Križana nebesa, in naši ljudje se še čudijo, da sem pesimist, črnogledec, zaničevalec idealizma in zasmehovalec takozvanega „večno ženskega!“

„Dobro, dobro, gospa, kar narekujte!“ sem ji dejal ter prijel za pero „Kakšen naj bo? — Mlad seveda...“

„Dà, dà, mlad mora biti! Čim mlajši tem boljše!“

„Močan?“

„Dà, močan mora tudi biti! Kaj bi s slabišem? Da mi zopet premine? Dà, dà, mlad, močan in — lep seveda tudi.“

„O, kakopak lep tudi! Lepa gospa mora imeti lepega družabnika!“

Jako je bila hvaležna za moj poklon in smehljaje je dejala:

„Lepota meni sicer ni glavna stvar, toda potrebna je tudi.“

Melusine mazilo za lice
 odstranjuje v najkrajšem času vsakovrstne pogoje, lišaje in mozoljčke (s puščaje). — Popolnoma neškodljivo.
 1 lonček 35 kr.
Higien. medicinično milo
 zraven 35 kr. (387-36)
 — Jedina zaloga —
 deželna lekarna Ph. Mr. M. Leusteka
 Ljubljana, poleg mesarskega mostu.
 Telefon števil. 68.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

November	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
3.	9. zvečer	738.4	13.4	sl. jug	dež	
4.	7. zjutraj	736.5	12.2	sl. sssahod	pol obl.	0.5
	2. popol.	735.6	16.8	sl. jug	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 13.6°, sa 7.0° nad normalom.

Dunajska borza

dne 4. novembra 1898

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100		85	
Avstrijska zlata renta	119		70	
Avstrijska kronska renta 4%	101		45	
Ogerska zlata renta 4%	119		50	
Ogerska kronska renta 4%	97		75	
Avstro-ogerske bančne delnice	910		—	
Kreditne delnice	353		10	
London vista	120		50	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		87 1/2	
20 mark	11		77	
20 frankov	9		54	
Italijanski bankovci	43		75	
C. kr. cekini	5		68	

Dne 3. novembra 1898

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	165	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	195		50	
Dunavska reg. srečke 5% po 100 gld.	130		75	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98		10	
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	154		—	
Ljubljanske srečke	23		—	
Budolfove srečke po 10 gld.	25		—	
Kreditne srečke po 100 gld.	199		40	
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	554		—	
Papirnat rubelj	1		27 1/2	

Išče se

šolski sluga.

Letna plača 200 gld. in stanovanje. Oglasiti se je do 18. novembra t. l. pri krajnem šolskem svetu v Kranju. (1712-1)

Zenitna ponudba.

27letni mož, dobro situiran, soliden značaj, želi se seznaniti tam potom s poštenim, do 25 let starim dekletom.

Ponudbe pod šifro A. B. na upravništvo „Slovenskega Naroda“. (1700-2)

Tajnost častna stvar.

št. 828.

Razpis.

M. š. sv.

Na I. mestni dečki štirazredni ljudski šoli v Ljubljani je stalno popolniti novoustanovljeno

deseto učno mesto

s katerim so združeni službeni prejemki, kakor jih določuje zakon z dne 18. maja 1898, drž. zak. št. 25.

Prošnje je po predpisanem potu vlagati do 30. novembra 1898 pri podpisnem šolskem oblastvu.

Izrecno se pristavlja, da se bodo jemale v razpravo samo take prošnje, ki so opremljene z vsemi potrebnimi listinami.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

(1713-1)

dne 30. oktobra 1898.

Išče se dobro

(1709)

izurjena šivilja in več učenk

se vzprejme v Vegovih ulicah števil. 8, I nadstropje.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž
 Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linca, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc - Gastein Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linca, Budejevice, Plzenj Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto iz v Kočevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve Curih, Bregenca, Luomosta Zella ob jezeru, Lenc-Gasteina Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca Pontabla — Proga iz Novega mesta in Kočevja Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1044)

V večjem mestu na Gorenjskem odda se z novim letom v najem

kovačnica

na jako živahnem prostoru, v kateri se je izvrševal ta obrt že več kot 50 let. Kovačnica je brez oprave. Ponudbe naj se pošljejo pod „kovačnica“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (1647-3)

Divje kostanje kupuje

Josip Matič, trgovec v Celji.

Prostor

pri cesti, v hiši Ignacija Trevna h. št. 270 v Idriji, pripraven za majhno trgovino, posebno pa za mesnico, odda se pod ugodnimi pogoji s 1. januarjem 1899 v najem. Več se izve pri lastniku. (1710-1)

Prodaja vina.

Kletarsko društvo v Ormoži vpisana zadruga z omejeno zavezo naznanja, da ima

letošnjega vina

preko 600 hektolitrov

iz najmenitnejših vrhov ormoških goric na prodaj. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri g. načelniku Francu Hanželič-u na Hardeku, ali pri g. blagajniku Alojziju Mikli-u v Ormoži. Ondi se tudi odgovarja na pismena vprašanja. (1672-4)

Z otročjo glavo

kot varstveno znamko

je samo pristen „Mörathon“, katerega čudovite lastnosti hvalijo vsi kadilci.

Le tedaj pristen, če stoji „Mörathon“ na zavoju. 12 malih zavojev (à 10 kr.), ali 4 veliki (à 30 kr.) (1675) s povzetjem 1 gld. 26 kr. II. (1)

Th. Mörath

medicinalna droguerija „Pri bobru“ Gralec, Jakominigasse 1.

Vizitnice

priporoča NARODNA TISKARNA v Ljubljani.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, Dvorni trg št. 3

sprejema in izplačuje hranilne vloge vsak dan, obresti 4 1/2% polmesečno ali 4% od dneva vložitve do dneva vzdige.

V tekočem računu (Giro-konto) se računajo obresti od dneva vložitve do dneva vzdige za zdaj po 3 1/2%.

Rentni davek plača društvo samo.

Posojila in kredit v vsaki obliki, obresti so po 5 1/2% in po 5%, brez vsakih stroškov ali prispevkov.

Poštno-hranilnične položnice in pojasnila brezplačno v pisarni ali po pošti. (1565-14)

Člani se sprejemajo iz naših pokrajin, potrebno je le z izjavo pristopa naznaniti, koliko glavnih deležev po 100 gld. se želi.

Uradne ure od 9.—12. dopoludne in od 3.—5. ure popoldne.

Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

usojata si uljudno naznaniti, da so došle novosti za jesensko in zimsko sezono v veliki izbiri. Velika zaloga narejenih oblek za gospode in dečke, vrhnih sukenj, zimskih sukenj, nepremočnih havelokov, sploh vseh narejenih oblačilnih predmetov.

Največja izbira pravih pariških in berlinskih damskih modelov: jopic, plaščov in plaščen, jopic in plaščen za dekleta v poljubni velikosti in najmodernejših barvah. — Ilustrovani cenik zastonj in franko. —

(1599-6)